

I. Ordlista

A.

Absorbator Ett element som fångar in exempelvis solstrålning och omvandlar dess energi till värme (se kap solenergi).

Askhalt Mängden aska dividerad med torrsubstanshalten (%), (se kap Bränslet).

Akkumulatordning Magasinering av värmen i vattentank (se kap Akumulatortank).

Akkumulatortank Välisolerad tank för lagring av uppvärmt vatten (se kap Akumulatortank).

Akkumulerad energi Lagrad energi (se kap Akumulatortank).

Allbränslepanna Panna som går att använda för fasta bränslen och olja. Dessutom har pannan elpatroner inkopplade. (se kap Eldningsprinciper)

Aska Fast oorganisk restprodukt vid förbränning (se kap Aska och sot).

B.

BDT Bästa demonstrerade teknik. Teknik som är tillräckligt utprovad med hänsyn till den merkostnad som krävs för att nå en emissionsreduktion (se kap Historia och framtid).

Bark Trädens hud (se kap Bränslet).

Bast Trädets innerbark (se kap Bränslet).

Biobränsle Bränsle av biologiskt ursprung som endast omvandlats i ringa grad som ved, halm, torv mm. Dvs ej papper mm (se kap Bränslet).

Bulkbil Speciella bilar som används för transport av foder och pellettransporter (se kap Hantering av förädlade bränslen).

Blålageteknik Förbränningsteknik där man utnyttjar vattenånga som kracker med hjälp av extrem turbulens (se kap Historia och framtid).

Briketter Komprimerat biobränsle med diameter större än 20 mm (se kap Bränslet).

Brännkammare Där förbränningen sker (se kap. Eldningsprinciper)

Bränsleflis Trädbränsle som sönderdetats med knivverktyg med tydliga snittytor och relativt jämn storlek på bitarna. Huvuddelen av materialet har längden 550 mm (se kap Bränslet).

Bränsle kross Biobränsle som har sönderdelats med valsar eller slagor till bitar av varierande storlek..För bark, halm och vass används uttrycket rivet.

C.

Cellulosa Består av långa oförgrenade kjedjor av glykosenheter

och förekommer i trädets fibrer (se kap Bränslet).
CO₂ halt Koldioxidhalt. Mått på andelen koldioxid i rökgasen (se kap miljökunskap).
Cirkulationspump Driver vätska genom ett rörsystem (se kap Ackumulatortank).

D.

Densitet Bränslets massa dividerad med dess volym (kg/m³), (se kap Bränslet).
Direkteldning Eldning utan magasinering i ackumulatortank (se kap Ackumulatortank).
Direktverkande el Elradiatorer värms med värmeträdar (se kap om Uppvärmningssystem)
Dubbelpanna Panna med två skilda eldstadsutrymmen för fasta bränslen och olja (Se kap Eldningsprinciper).

E.

Effekt Levererad energi per tidsenhet. Anges i kW Redovisas på pannans märkplåt som märkeffekt.
Effektivt värmevärde Den energimängd som frigörs vid fullständig förbränning vid förutsättning att vattnet avgår tillsammans med rökgaserna.
Elkedjesågar Eldriven motorsåg för kapning av ved (se kap Hantering av ved).
Energiskog Snabbväxande träd som regel av släktet salix (se kap Bränslet).
Enkelpanna Panna med gemensam eldstad för olja och fasta bränslen (se kap Eldningsprinciper).

F.

Fläktstyrda pannor Primär och sekundärluft tas in i pannan med hjälp av fläkt (se kapitel Eldningsprinciper).
Fjärrvärme Ett centralt värmeverk distribuerar hetvatten för uppvärmning till bostadsområden (se kap Uppvärmningsprinciper).
Framledningstemperatur Temperaturen på det vatten som leds till radiatorerna. (se kap Ackumulatortank)
Framledningsgivare Temperaturavkännare för framledningstemperaturen (se kap Ackumulatortank).
Fukthalt Mängden vatten dividerad med total mängd bränsle (%), (se kap Bränslet).
Fuktkvot Mängd vatten dividerad med mängd torrsbstans (%), (se kap Bränslet).
Förbränningsrum Där förgasningen av bränslet sker (se kap Eldningsprinciper).
Förbränningstemperatur Temperatur i förbränningskammaren

(se kap Förbränning).

Förbränningsverkningsgrad Ett mått på hur fullständigt förbränningen sker. Tillförd energi minus summan av rökgasförlusterna (se kap Verkningsgrad)

Föroreningsaskhalt Material som förorenat bränslet i samband med skörd, hantering, transport och lagring av biomassan.

G.

Grot En förkortning av grenar och toppar (se kap Hantering av ved).

H.

ha Hektar (se kap Hantering av ved).

hb Helbarkad (se kap Hantering av ved).

Helträdsutnyttjande Tillvaratagande av hela trädets biomassa (se kap Hantering av ved).

I.

J.

K.

Kalorimetriskt värmevärde Den energimängd som frigörs vid fullständig förbränning vid förutsättning att man inkluderar den energi som frigörs vid kondensering av det förångade vattnet i bränslet. Kan ge verkningsgrader över 100 % (Se kap Verkningsgrader).

Katalytisk rening Katalysatorer som monteras i rökkanaler som reningssteg (se kap Historia och framtid).

Klyvyxa Yxa för att klyva ved (se kap Hantering av ved).

Koldioxidhalt Mått på andelen koldioxid i rökgasen (CO₂ halt).

Kontinuerlig bränsletillförsel Automatisk matning av bränslet (se kap Eldningsprinciper)

Konvektionsdel Den del i pannan där värmen från rökgaserna ska gå över till pannvattnet. (se kap Eldningsprinciper)

Kombinationspannor Har samma eldstadsutrymme för olika bränslen (se kap Eldningsprinciper).

L.

Lambdasondsteknik Lambdasond som kontinuerligt mäter rökgasförluster och skickar signaler till en microprocessor som styr primär och sekundärluftsfläktarna (se kap Historia och framtid).

Luftburen värme En värmekälla värmer luft till max 80 grader. Luften fördelas sedan med hjälp av fläktar (se kap om Uppvärmningssystem).

M.

m³ Kubikmeter (se kap Bränslet).

m³ Kubikmeter, fast mått (se kap Bränslet).

m³f ub Kubikmeter fast mått under bark (se kap Bränslet).

m³ f pb Kubikmeter fast mått på bark. Verkliga volymen av stam eller stamdel inklusive bark (se kap Bränslet).

m³mi Kubikmeter fast mått mittmått volym. Volymen av en stock bestämd genom mätning av dess längd samt diameter på mitten (se kap Bränslet).

m³s Kubikmeter stjälp mått (se kap Bränslet).

m³sk Skogskubikmeter, Stamvolym ovan stubbskåret inkl. topp och bark (se kap Bränslet).

m³t Kubikmeter travat mått (se kap Bränslet).

m³to Kubikmeter toppmått (se kap Bränslet).

m³tr Kubikmeter fast mått topprotmått volym. Volymen av en stock bestämd genom mätning av dess längd samt diametrar i både topp och rotändan (se kap Bränslet).

Motorkjedjesåg Bensindrivna motorsågar för skogsarbete (se kap Hantering av ved).

N.

Naturlig askhalt Bränslets askhalt före skörd. Oorganiskt material inlagrat i biomassan. (se kap Aska och sot)

Nedeldningsfas Perioden när bränslet nästan brunnit upp.

O.

ob Obarkad (se kap Bränslet).

o/s Osorterad (sågad vara kval IIV), (se kap Bränslet).

Omvänd förbränning Luften tillförs över rostret, gasströmmen passerar neråt och keramikammaren sitter under eldstaden (se kap Eldningsprinciper).

P.

PAH Polyaromatiska kolväten (PolyAromaticHydrocarbons) Kemiska föreningar som består av kolväteringar som sitter ihop. Produceras vid förbränning vid låga temperaturer.

pb På bark (med bark), (se kap Bränslet).

Pannverkningsgrad Änger förhållandet mellan tillförd och producerad energi (se kap Verkningsgrad).

Pelletter Spån som kompakterats till ett bränsle med diametern 12 mm (se kap Bränslet).

Pulver Trädbränsle där huvuddelen av materialet har partikelstorlek mindre än 1 mm.

Q.

R.

Radiator Ett värmeelement för uppvärmning.

Reglercentral Elektronikutrustning som omvandlar signaler från temperaturkännare och sänder signaler till shuntmotorn (se kap Reglerutrustning).

Rökgasförluster Den värme som går förlorad genom att rökgaserna lämnar eldstaden med hög temperatur samt att vid ofullständig förbränning försvinner brännbart material ut i skorstenen (Se kap Verkningsgrader).

Returlutar Lutar som förbränns i en sodapanna (se kap Bränslet).

Rökgasspjäll Spjäll som reglerar flödet av rökgaser i rökkanalen.

Rökgastemperatur Temperaturen på rökgaserna då de lämnar pannan (se kap Förbränning).

Rökkanal Kanal i skorsten (se kap Skorsten).

S.

Samlad bebyggelse Mer än 10 hus där tomterna gränsar till varandra.

Satsvis bränsletillförsel Manuell tillförsel av ved i panna (se kap eldningsprinciper).

SFS Svensk Författningssamling.

SOS Sveriges officiella statistik.

SOU Statens offentliga utredningar.

Shuntmotor Elektrisk motor som ändrar inställningen på shuntventilen (se kap Ackumulator).

Shuntventil I ventilen blandas varmt från panna med returvatten från radiatorerna till önskad vattentemperatur (se kap Ackumulator).

Självdragspannor Luften tas in i pannan med hjälp av det självdrag som uppstår när den varma rökgasen stiger upp i skorstenen (se kap Eldningsprinciper).

Skogsbränsle Sådant trädbränsle som inte haft annan användning tidigare. Återvunnet rivningsvirke ingår således inte (se kap Bränslet).

Skogsyxa Yxa för att kvista ett fällt träd (se kap Hantering av ved).

Släggysxa Yxa för klyvning av grov ved (se kap Hantering av ved).

Småsäck Säckar för pelletter på 2025 kilo (se kap Hantering av förädlat bränsle).

Snickaryxa Yxa med tunt skär med huvud som kan användas som hammare (se kap Hantering av ved).

Solcell Ett element som omvandlar en del av solljuset till elektricitet genom så kallad fotovoltarisk effekt (se kap Solenergi).

Solfångare Den konstruktion som med hjälp av absorbator omvandlar solljus till värme (se kap Solenergi).

Soteld Brand som kan uppstå i skorstenen (se kap Skorstenar).

Stoker Används vid fliseldning för automatisk matning av bränsle till pannan (se kap Fliseldning).

Storsäck Glasfiberarmerad säck för 400-600 kg pelletter (Se kap Hantering av förädlade bränslen).

Stökiometriska luftmängden Den luftmängd som teoretiskt behövs för förbränning (se kap Förbränning).

Systemverkningsgrad Förhållandet mellan tillförd energi och till byggnaden nyttiggjord energi (se kap Verkningsgrad).

T.

Tappvarmvatten Benämningen på varmt färskvatten för tvätt, disk mm.

Torrsubstans halt Mängden torrsubstans dividerad med total mängd bränsle (%). TSHalt (se kap Bränslet).

Totalverkningsgrad Förhållandet mellan tillförd energi och till byggnaden nyttiggjord energi (se kap Verkningsgrad).

Transmission Värme överförs från värmekälla till rummet.

Trädbränsle Alla bibränslen med träd eller delar av träd som utgångsmaterial. Det får inte ha genomgått någon kemisk process, men kan ha använts till annat tidigare. Således ingår inte returpapper och avlutar (se kap Bränslet).

Träpulver Malet trä med partikelstorlek under 1 mm (se kap Bränslet).

U.

Underförbränning Luft tas in under eldsstaden men passerar endast en del av veden (se kap Eldningsprinciper).

Uppeldningsfas Tid från tändning tills laddning av ackumulator-tank kan ske.

V.

Varmvattenberedare Tank för uppvärmning av tappvarmvatten (se kap Ackumulatorer).

Vattenburen värme Uppvärmvt vatten som cirkulerar i radiator-systemet i hustet (Se kap Uppvärmningsprinciper).

Vedkappar För att kapa veden i lämpliga längder (se kap Hantering av ved).

Vedklyvar Hydraul eller skruvklyvar för klyvning av ved (se kap Hantering av ved).

Värmefaktor Erhållen energimängd delat med tillförd energi till en värmepump. Anger effektiviteten på en värmepump.

Värmevärde Den värmemängd som frigörs vid fullständig förbränning (MJ/kg, kWh/kg mm) se även kalorimetriskt och effektivt värmevärde.

Värmeväxlare Anordning som överför värme från ett system till ett annat utan att de **värmebärande** medierna (vätskor, luft) blandas.

X.

Y.

Z.

Å.

Årsverkningsgrad En värmeanläggnings förmåga att avge värmeenergi under ett år. Man tar hänsyn till alla typer av förluster som tex. strålnings, förbrännings, stilleståndsförluster mfl (Se kap Verkningsgrader).

Återvunnet trädbränsle Trädbränsle som har passerat annan användning t ex emballage, rivningsvirke mm.

Ä.

Ö.

Överförbränning Man tar in luften under eldstaden och hela vedvolymen brinner samtidigt (se kap Eldningsprinciper).